

Velvyslanectví České republiky
ve Vilniusu

GHANA – EXPORTNÍ PŘÍLEŽITOSTI PRO ČESKÉ FIRMY

21. 11. 2016

**Ing. Tomáš Zázvorka,
ekonomický diplomat, ZÚ Akkra**

OBSAH

- **SWOT ANALÝZA**
- **OBCHODNÍ PŘÍLEŽITOSTI**
- **SPECIFIKA TRHU**

SWOT ANALÝZA

SILNÉ STRÁNKY:

- trvalý hospodářský růst - cca 6% až do 2021
- populační růst – dvojnásobný trh v r.2050
- politická stabilita
- bezpečná země
- vysoká míra vzdělanosti obyvatelstva
- vedoucí země v rámci sdružení ECOWAS
- první pobočka EBO v Africe
- podepsaná smlouva EPA-EU

SLABÉ STRÁNKY:

- nespolehlivé dodávky el. energie
- vysoké provozní náklady
- špatná infrastruktura
- vlastnictví půdy
- korupce – administrativní obstrukce
- Investiční omezení
- **není podepsána dohoda o dvojím zdanění**
- **není ukončeno jednání o dohodě na ochranu a podporu investic**

PŘÍLEŽITOSTI:

- zemědělství
- energetický průmysl
- zpracování odpadu
- stavební průmysl
- obranný průmysl
- automobilový průmysl
- petrochemický průmysl
- textilní a obuvní průmysl

HROZBY:

- rostoucí zadlužení země
- klesající příjmy st. rozpočtu z exportu
- rostoucí inflace
- rostoucí ceny provozních nákladů
- dlouhodobě etablovaná konkurence
- změny klimatu

ZDROJE PŘÍLEŽITOSTÍ

OBCHODNÍ PŘÍLEŽITOSTI

1. Zemědělství:

- zaměstnává celou 1/2 pracovní síly; na tvorbě HDP se podílí 24%
- populační boom - rostoucí poptávka po potravinách
- podpora vlastní produkce základních potravin – snaha omezit dovoz

a. zemědělská výroba:

- **snaha o zvýšení produktivity**

- snaha o soběstačnost v produkci rýže a kukuřice - cíl je zvýšení produkce rýže o polovinu
  - » **dodávky zemědělské techniky – strojní vybavení**
  - » **dodávky hnojiv**
  - » **zavlažovací systémy** – vznik pouští díky klimatickým změnám
  - » **zdroje vody a energie pro zemědělskou činnost** (solární a větrné elektrárny) – budovy, čerpadla, ČOV

- **zpracovatelský průmysl**

- trpí sezónními přebytky/nedostatky – sucho, záplavy
  - » **zpracování ovoce a zeleniny – konzervárny, sušičky**
  - » **linky na třídění, balení, značkování**
  - » **skladovací prostory**

- nedostatečná **výroba cukru** – dovoz 80% cukru ročně za 400 mil. USD

OBCHODNÍ PŘÍLEŽITOSTI

b. živočišná výroba:

- produkce masa:
  - snaha omezit dovoz masa
    - » drůbeží (dovoz v r.2016 za 198 mil. USD) – **drůbežárny + produkce vajec**
    - » hovězí (**snaha o chov vlastního hovězího dobytka**)
  - zpracování masa – projekt jatek včetně prodejny masa a masných výrobků
    - » **masové konzervy, salámy a jiné masné výrobky** (90% dovoz)

c. dodávky „luxusních“ potravin

- **mléčné výrobky** (balené mléko + sýry) - spojitost s chovem hov. dobytka
- **alkoholové** nápoje – **minipivovar** na produkci českého piva?
- dietní potraviny (problém obezity), **potravinové doplňky**

d. produkce vody:

- nedostatek pitné vody:
  - přístup k pitné vodě jen ve větších městech - na venkově se místy stále pije z řek
    - » řešení formou balené vody – sáčky, láhve
    - » produkce plast. odpadu – **spalovny odpadu**
    - » **mobilní/stacionární ČOV a úpravný vody**
- **podpora ZÚ Akkra** v r. 2017
  - *ve spolupráci s MZ ČR organizuje zemědělskou misi do Ghany s ministrem zemědělství ČR – ing. Marianem Jurečkou - II.Q.2017*
  - *s Česko-Ghanskou obchodní komorou spolupracuje na pořádání „Českých dnů v Akkře“ – 11.-13.4. 2017*

OBCHODNÍ PŘÍLEŽITOSTI

2. Energetický průmysl

- výpadky dodávek, kolísavé napětí (**generátory, záložní zdroje energie, vyrovnávače napětí**)
- meziroční nárůst ceny el. energie o **167%**
- masivní investice do největšího národního dodavatele elektřiny - cíl je navýšení produkce ze současných **2000 MW na 5000 MW**
- snaha o dosažení 100% přístupu obyvatelstva k elektřině v r.2020, v současnosti jen 66%
- obava investorů z vládních garancí o výkupu produkce el. energie

a. el. energie

- **distribuce el.energie**
  - projekt stavby rozvodny v Kasoa
  - **projekt rozvodu vysokého napětí**
- **potenciál pro digitalizaci evidence dodávek a spotřeby el. energie, fakturaci**

b. zemní plyn

- zpracování vytěženého plynu
  - **turbíny, spalovny, regulační stanice, generátory**

c. potenciál v obnovitelných zdrojích energie

- **solární elektrárny** – zdroj el. energie pro pouliční osvětlení ve městech; na venkově - čerpadla, čističky, sklady, zeměděl. provozovny; vojenské základny
- **potenciál na větrné elektrárny** (až do 1 100 MW)
- produkce energie z oceánských proudů - instalace **vodních turbín** do oblastí s vyšší četností přílivových vln

OBCHODNÍ – PŘÍLEŽITOSTI

3. Zpracování a likvidace odpadu

a. komunální/přírodní odpad

- **potřeba spaloven odpadu (stacionární/mobilní) – zdroj el.energie**
  - linky na třídění odpadu
- **potřeba čistíren odpadních vod**
  - zdroj pitné/užitkové vody
  - meziroční nárůst cen vody o **187%**

b. průmyslový odpad

- **recyklace pneumatik**
- **recyklace plastů – láhve; plastové sáčky**

4. Stavební průmysl

- roční nárůst o **6,2 %**

a. bytová výstavba:

- rostoucí střední a vyšší třída – **poptávka po kvalitním bydlení (vilové komplexy, bungalovy, apartmány i bytové komplexy)**
- v r.2015 odsouhlasena výstavba 5.000 bytových jednotek v rozmezí 5-ti let; jen **v r.2016 – 1.500 jednotek**

OBCHODNÍ – PŘÍLEŽITOSTI

b. občanská vybavenost:

- nákupní centra , kancelářské komplexy, školy:
  - **možnost dodávek kancelářského nábytku, sanitární techniky, plastových oken, elektroinstalace, bezpečnostních systémů**
- zdravotní střediska:
  - projekt rozvoje a modernizace zdravotnického sektoru (2015-2017) – 3 mld. USD
    - » **rekonstrukce 13-ti okresních nemocnic a dalších menších zdrav. center**
    - » **distribuce nových zdravotnických přístrojů a 6.000 nových nemocničních lůžek**
- **podpora ZÚ Akkra – MLP**
  - » *dodávka Monitorovacího systému pacientů + respirační ventilátor, cca 350 tis.Kč (operace rozštěpu horního patra)*
  - » *bezplatná pomoc 2 českých očních specialistů v Tamale*

c. infrastruktura:

- v r.2015 infrastrukturálním invest. fondem schválen projekt (2015-2020) k **rekonstrukci klíčových mostů, nadjezdů a dalších staveb** – 2,5 mld.USD
- udělena řada veřejných zakázek - modernizace přístavů; výměny potrubí
- **tramvajová doprava v Akkre** – zatím studie proveditelnosti
- **výstavba železničního koridoru** – dovoz nerostných surovin a zemědělských produktů ze severu a středu do přístavů na jihu
  1. Kumasi – Takoradi
  2. Kumasi – Accra
  3. Accra – Tema
- investice do přístavu v Temě – modernizace, zvýšení kapacity – **jeřáby, hydraulické systémy**

OBCHODNÍ – PŘÍLEŽITOSTI

5. Obranný průmysl

- *plán přijatý v r.2013 – modernizace ghanského obranného průmyslu – 145 mil. USD*
- *podpora a zapojení se do mírotvorných operací OSN*
- *posílení vnitřní bezpečnosti země + ochrana ropného průmyslu v záp.části proti terorismu*

a. malé ruční zbraně + munice:

- pro vojsko, policii, vězeňskou stráž, celní policii, pohraniční stráž
- **střelecké trenažery**

b. nová armádní obrněná vozidla

- pro vojsko + pohraniční stráž a mírotvorné mise

c. stacionární vojenské technika

- **pasivní radiolokátory** - příhraniční oblasti

d. vzdušné síly

- poptávka po **údržbě** stávajících letadel a vrtulníků
- potřeba **podzvukových letounů** do příhraničních oblastí

e. padáky a další armádní doplňky

- **pušková optika, neprůstřelné vesty, stany apod.**
- **mobilní ČOV/úpravy vody – vojenské tábory**

OBCHODNÍ – PŘÍLEŽITOSTI

6. Automobilový průmysl

- *dovoz automobilů roste ročně o 10%, v.r.2015 dovezeno 150.000 ks*
- *značné procento ojetin z 80-90 let*
  - **dodávky náhradních dílů**

7. Petrochemický průmysl

- *největší vládní investice do ropné rafinerie v TEMĚ – produkce 45 – 60 tisíc barelů ropy denně*
- *vzhledem k investiční restrikci v oblasti pohonných hmot – pouze dodávky zboží a technologií*
  - **zpracování, distribuce a skladování ropy**
    - **čerpadla a čerpací technika**
    - **hořáky prům. pecí, výměníky tepla, míchací ústrojí,**
    - **svazky trubek, kolony apod.**
  - **související výroba**
    - **technologie výroby maziv a asfaltů,**
    - **technologie výroby hnojiv**

8. Textilní a Obuvní průmysl

- *klesající trend – levný import z Asie a nelegální import padělaných látek z Toga a Pobřeží Slonoviny*
  - **poptávka po tkaninách a textiliích velmi vysoké kvality**
- *Footwear s výrobními linkami Svit Zlín*
  - *dodávky bot pro školy a policii*

SPECIFIKA TRHU

- **Opatrnost**

- existence podvodných výběrových řízení, objednávek, dokumentů
- snaha o získání pozvání do EU – vízum

- **Výběr partnera**

- „důvěřuj ale prověřuj“ - znalosti, zkušenosti, business plán?
- finanční zázemí - platební možnosti a morálka
- vlastní zázemí pro údržbu, servis, distribuční kanály ap.
- začít s malými objemy + neplatit předem

- **Financování**

- obtížný přístup k úvěrům; vysoké úroky
  - chybí prvotní kapitál pro rozjezd obchodu
- nutná investice do showroomů a celních skladů
  - syndrom „malého dítěte“ co se líbí, chci hned
- investiční celky – díky konkurenci nutnost vlastního financování a pojištění

SPECIFIKA TRHU

• Trpělivost

- Evropané mají hodinky, Afričané mají čas
- doba čekání „ukázka důležitosti přijímající strany“
- pozdní příchod protistrany na schůzku je nutno tolerovat a počítat s ním
- nutnost neustálého připomínání sjednaných schůzek, návštěv apod.
  - zasílání programu jednání, itineráře apod.
- rozjezd obchodu, nezbytná administrativa, návratnost investic

• Respekt

- vyvarovat se podceňování
- nabízet to co je požadováno
- odpovídající reciprocita vedoucích obchodních delegací
- společenské oblečení

• Konkurence

- kvalita a technické řešení není rozhodující
  - ND, servis, školení, integrace vlastních lidí, „alergie“ na „black box“
- Čína, JAR, Indie, Turecko, Brazílie, EU

Děkuji za pozornost a těším se na Vaše dotazy!

